

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Moerdijk

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

25 oktober 2017 / projectnummer: 3242

1. Advies over het milieueffectrapport

De gemeente Moerdijk stelt een nieuw bestemmingsplan op voor het buitengebied. Het bestemmingsplan is grotendeels conserverend van aard. Wel zijn er enkele ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen voor met name agrarische bedrijven. Voor de besluitvorming over het plan is een milieueffectrapport (verder MER) opgesteld. De gemeenteraad van Moerdijk heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) gevraagd het MER te toetsen.

Het MER is goed leesbaar en overzichtelijk. De Commissie is van mening dat de milieueffecten voor het grootste deel goed zijn beschreven in het MER. Op enkele punten bevat het MER nog onvoldoende informatie om een weloverwogen besluit over het bestemmingsplan te kunnen nemen. De Commissie adviseert om voorafgaand aan het besluit over het bestemmingsplan op onderstaande punten aanvullende informatie te geven.

Maximale mogelijkheden

Het bestemmingsplan maakt (een verhoging van) windturbines mogelijk. De mogelijke effecten daarvan op onder andere het landschap, geluid, slagschaduw en natuur zijn niet beschreven in het MER.

Het bestemmingsplan maakt een vergroting van het bouwperceel bij grondgebonden agrarische bedrijven tot 2,5 hectare mogelijk. Tevens maakt het bestemmingsplan bij alle 192 agrarische bedrijven een minicamping mogelijk. De vergroting van het bouwperceel tot 2,5 hectare en minicampings kunnen aanzienlijke effecten op het landschap hebben. Dit is niet helder beschreven in het MER.

Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden

De Natura 2000-gebieden in en rondom het plangebied zijn overbelast met stikstof. Het MER geeft terecht aan dat uitgesloten moet worden dat het nieuwe bestemmingsplan deze gebieden extra gaat belasten als gevolg van de uitbreiding van agrarische bedrijven waarvoor het bestemmingsplan ruimte biedt. Het MER geeft echter nog onvoldoende informatie om te kunnen beoordelen bij welke bedrijven (door gebruik te maken van bewezen emissiebeperkende technieken) extra uitstoot van stikstof daadwerkelijk kan worden voorkomen en op welke bedrijven dat niet kan. Deze informatie is de basis voor het beschrijven van een uitvoerbaar alternatief en daarmee essentieel voor het besluit over het bestemmingsplan.

In het volgende hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij advies voor de op te stellen aanvulling. De adviezen voor een aanvulling zijn opgenomen in een tekstkader. Ook doet zij nog een aanbeveling voor duurzaamheid. Zij hoopt met deze aanbeveling een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De aanbeveling heeft geen betrekking op een essentiële tekortkoming.

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3242](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2. Toelichting op het advies

2.1 Maximale mogelijkheden

De Commissie constateert dat een aantal ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt niet of onvoldoende zijn beoordeeld in het MER. Het gaat om:

- (een verhoging van) windturbines;
- de vergroting van het bouwperceel tot 2,5 hectare bij grondgebonden veehouderijen;
- een minicamping bij 192 agrarische bedrijven.

De Commissie geeft hieronder een toelichting.

Windturbines

Het bestemmingsplan maakt door middel van een afwijkingsbevoegdheid een verhoging van de rotorhoogte van windturbines tot maximaal 75 meter mogelijk. Het is niet duidelijk om welke windturbines dit precies gaat. Verder is tijdens het locatiebezoek aangegeven dat mini-windturbines mogelijk zullen worden gemaakt. De effecten van deze mogelijkheden voor (verhoging van) windturbines op onder andere landschap, geluid, slagschaduw en natuur zijn niet beschreven in het MER.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER te beschrijven wat de maximale mogelijkheden voor windturbines zijn en wat de milieueffecten daarvan zijn. Beschrijf indien nodig ook (mitigerende) maatregelen om effecten te beperken of teniet te doen.

Agrarische bedrijven

Voor grondgebonden veehouderij is in het MER aangegeven dat wordt uitgegaan van agrarische bouwsteden² van maximaal 1,5 hectare (zie o.a. bladzijde 23 van het MER). Door middel van een afwijkingsbevoegdheid in het bestemmingsplan kan het bouwperceel bij grondgebonden agrarische bedrijven worden uitgebreid tot 2,5 hectare. In het MER is aangegeven dat deze mogelijkheid niet is doorgerekend omdat het aantal dieren niet groter zal zijn dan in de worst-case (zie bladzijde 20 van het MER). Het aantal dieren is niet relevant voor de effecten op het landschap. Het is daarom onduidelijk of voor de bepaling van de maximale effecten op het landschap is uitgegaan van bouwpercelen van 2,5 hectare³.

Mini-campings

Bij alle 192 agrarische bedrijven is een minicamping met 25 kampeermiddelen mogelijk. Bij de beschrijving van het voornemen in hoofdstuk 2.2. van het MER is aangegeven dat een grote landschappelijke impact niet wordt verwacht, omdat nadere eisen gesteld kunnen worden aan de landschappelijke inpassing en omdat campings met parkeerterrein binnen of direct aansluitend aan het bouwvlak moeten worden gerealiseerd.

² Een aaneengesloten oppervlakte in en rondom de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding – bouwstede', waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing en verhardingen zijn toegelaten. Een bouwstede is niet exact begrensd, dit in tegenstelling tot een bouwvlak.

³ Op bladzijde 71 van het MER bij de paragraaf over archeologie in het hoofdstuk landschap wordt aangegeven dat het voornemen uitgaat van een vergroting van bouwvlakken tot 1,5 ha voor grondgebonden agrarische bedrijven.

De Commissie is het niet eens met deze conclusie. Uit het MER zou moeten blijken wat de effecten op het landschap kunnen zijn. Indien nodig kunnen dan mitigerende maatregelen worden beschreven. De Commissie constateert dat de maatregel in de planregel, dat kleinschalig kamperen moet passen binnen de ontwerprichtlijnen uit het Landschapskwaliteitsplan (planregel 3.5.2d), mogelijke effecten van het plan op de openheid van het polderlandschap niet voorkomt/uitsluit.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER helder te beschrijven wat de effecten op het landschap zijn indien alle bovenstaande mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt worden benut. Beschrijf indien nodig ook (mitigerende) maatregelen om effecten te beperken of teniet te doen.

2.2 Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden

In en rondom de gemeente Moerdijk liggen diverse Natura 2000-gebieden⁴. In de huidige situatie zijn de meeste Natura 2000-gebieden al overbelast door stikstof. Iedere toename van stikstofdepositie op de gebieden, hoe klein ook, kan leiden tot een verdere overbelasting van de Natura 2000-gebieden.

Het bestemmingsplan biedt uitbreidingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven. Om te voorkomen dat negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden kunnen ontstaan door een toename van de stikstofemissie bevat het bestemmingsplan gebruiksregels die bepalen dat:

- de stikstofemissie per bedrijf niet meer mag bedragen dan in de huidige situatie;
- toename van emissie wel is toegestaan, indien dit onder de drempelwaarden van het PAS blijft (0,05 mol/ha/jaar c.q. 1 mol/ha/jaar).

Op bladzijde 124 van het MER is een uitleg gegeven van de uitvoerbaarheid van bovenstaande regeling in het bestemmingsplan. In bijlage 9 van het MER (berekening interne saldering) zijn berekening gemaakt waarmee wordt beoogd aan te tonen dat het bestemmingsplan uitvoerbaar is door bij uitbreiding van agrarische bedrijven gebruik te maken van de beste beschikbare staltechnieken (BBT). Aan de hand van de berekeningen is in het MER geconcludeerd dat is aangetoond dat het bestemmingsplan ruimte kan bevatten voor uitbreiding van veehouderijen, zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden.

De Commissie is van oordeel dat het MER hiermee nog niet voldoende navolgbare informatie bevat om te kunnen beoordelen bij welke agrarische bedrijven (door gebruik te maken van bewezen emissiebeperkende technieken) extra uitstoot van stikstof daadwerkelijk kan worden voorkomen en op welke bedrijven dat niet kan bij de geboden ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan. Deze informatie is de basis voor het beschrijven van een uitvoerbaar alternatief en daarmee essentieel voor het besluit. De Commissie is van mening dat

⁴ Binnen het plangebied liggen de Natura 2000-gebieden Hollands Diep en het Krammer-Volkerak. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich de Natura 2000-gebieden 'Biesbosch' en 'Haringvliet'. Op een afstand van circa vijf kilometer ligt het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen. Binnen 30 km liggen tevens drie Belgische Natura 2000-gebieden, namelijk Kalmthoutse Heide, Schietvelden en Heesbossen. Zie figuur 6 van het MER.

de volgende informatie ontbreekt/ niet navolgbaar is in bijlage 9 van het MER en de memo met aanvullende informatie over het uitvoerbaar alternatief⁵.

- Het is niet duidelijk wat de huidige emissie per bedrijf is⁶.
In bijlage 9 is een kolom 'huidige emissie na CBS-correctie' opgenomen. Bij sommige adressen is sprake van emissie terwijl er 0 dieren aanwezig zijn.
- Uitleg over de keuze van de best beschikbare staltechnieken ontbreekt.
In bijlage 9 is een kolom 'emissiefactor optimaal' opgenomen. Het is onduidelijk waar deze factor op is gebaseerd omdat onduidelijk is welke technieken beschikbaar zijn voor de diverse sectoren en of toepassing reëel is.
- De mogelijke uitbreidingsruimte per bedrijf ten opzichte van de geboden uitbreidingsruimte in het bestemmingsplan.
Doordat de huidige emissie per bedrijf en de keuze voor de beste beschikbare technieken niet duidelijk is, is ook de kolom 'potentiele uitbreidingsruimte' in bijlage 9 niet navolgbaar. Bovendien is bij deze kolom niet aangegeven hoe deze ruimte zich verhoudt tot de ontwikkelingsruimte die geboden wordt in het bestemmingsplan. Verder komen getallen uit bijlage 1 (uitbreidingsoppervlak binnen het bouwvlak – intensieve veehouderij) van de aanvullende memo niet overeen met informatie uit bijlage 9 van het MER.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER per bedrijf navolgbare informatie op te nemen die duidelijk maakt bij welke bedrijven (door toepassing van bewezen technieken) toename van uitstoot van stikstof kan worden voorkomen, uitgaande van maximale benutting van de mogelijkheden van het bestemmingsplan. Indien dat niet mogelijk is, beschrijf dan in het MER een uitvoerbaar alternatief.

2.3 Duurzame energie

De gemeente heeft de ambitie om in 2030 al energieneutraal te zijn. Deze ambitie is vastgelegd in de Meerjarenplanning Moerdijks Energieakkoord 2017–2021. Het Energierapport 2016 geeft bovendien aan dat gemeenten (en provincies) de noodzakelijke energietransitie integraal moeten meenemen bij het opstellen van hun omgevingsvisies en –plannen. In het MER is echter niet of nauwelijks ingegaan op het thema duurzame energie.

De ambities voor energietransitie hebben potentieel grote ruimtelijke consequenties in het buitengebied en kunnen daardoor een spanningsveld opleveren met andere ambities, bijvoorbeeld voor landschap en natuur. Het MER geeft geen inzicht in dit potentiele spanningsveld en mogelijke oplossingsrichtingen daarvoor.

- De Commissie adviseert om een beschouwing te geven hoe het beleid voor duurzame energie in de toekomst een plaats gaat krijgen in het buitengebied.

⁵ De Commissie heeft op 2 oktober 2017 nog aanvullende informatie gekregen over het uitvoerbaar alternatief.

⁶ In tabel 9 komen diverse adressen meerdere keren voor, waardoor er dubbelingen van gegevens zijn. Mede hierdoor is de informatie per bedrijf niet duidelijk.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Hoe toetst de Commissie?

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het milieueffectrapport de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. De werkgroep bezoekt hierbij ook het gebied waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Wie zit er in de werkgroep?

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Jan Bakker

Roeland During

Hilko Ellen

Jeltje Siedsma (secretaris)

Marieke van Rhijn (voorzitter)

Wat is het besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld?

Beluist over het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Moerdijk.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor alle activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, moet in Nederland een milieueffectrapport worden opgesteld. De bijlagen C en D bij het Besluit m.e.r. <http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer> geven aan wanneer dit het geval is. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteiten C14, C18.4, D14, D18.1-7 en vanwege de Passende beoordeling die nodig is vanwege mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden.

Wie besluit over Bestemmingsplan buitengebied Moerdijk?

De gemeenteraad van de gemeente Moerdijk, zij zijn bevoegd gezag.

Wie neemt het initiatief?

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via het bevoegd gezag ontvangen.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3242](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

